การสำรวจเบื้องต้นของความหลากหลายของพันธุ์ปลาเศรษฐกิจ ในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

Preliminary survey of species diversity of economic fishes in Lam Pao Reservoir, Nong Kung Sri District, Kalasin Province

สิทธิ กุหลาบทอง[1*] และ ราชิต เพ็งสีแสง[2]

Sitthi Kulabtong[1*] and Rachid Pengseesang[2]

บทคัดย่อ: สำรวจพันธุ์ปลาเศรษฐกิจในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยทำการเก็บตัวอย่างจากชาวประมง และเก็บตัวอย่างจากตลาดรับซื้อสัตว์น้ำท้องถิ่น พบพันธุ์ปลาในพื้นที่ศึกษาทั้งสิ้น 19 วงศ์ 54 ชนิด โดยมีปลาในวงศ์ Cyprinidae เป็นวงศ์เด่น รองลงมาเป็นวงศ์ Osphronemiidae ในการศึกษาครั้งนี้พบพันธุ์ปลา 1 ชนิด ที่มีสถานภาพถูกคุกคาม ได้แก่ ปลาสวาย (*Pangasianodon hypophthalmus*) ซึ่งมีสถานะใกล้สภาวะคุกคาม (Near threatened) และพบพันธุ์ปลาต่างถิ่น (Alien species) พบ 2 ชนิด ได้แก่ ปลานิล (*Oreochromis niloticus*) และปลายี่สกเทศ (*Labeo rohita*) ในด้านการทำประมงพบว่าชาวประมงส่วนใหญ่ทำประมงตลอดทั้งปี แต่จะทำประมงมากที่สุดในฤดูน้ำหลาก เครื่องมือประมงหลัก ได้แก่ มอง แห ลอบ และเบ็ด ตามลำดับ ในด้านทรัพยากรปลาพบว่า ปลานาง (*Phalacronotus bleekeri*) เป็นปลาเศรษฐกิจที่มีราคาแพงที่สุด รองลงมาเป็นปลากดเหลือง (*Hemibagrus nemurus*) ปลากราย (*Chitala ornata*) ปลานิล (*Oreochromis niloticus*) ปลาช่อน (*Channa striata*) และปลาตะเพียนทอง (*Barbodes altus*) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การทำประมง, ปลาเศรษฐกิจ, อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว, จังหวัดกาฬสินธุ์

ABSTRACT: The species diversity of economic fishes in Lam Pao Reservoir, Nong Kung Sri District, Kalasin Province were studied. These studied was collected the specimens from local fishermen, local fish market in same area. The 19 families and 54 species of fishes were found. Family Cyprinidae is a dominance group in term of species number, inferior to family Osphronemiidae. In this study, we found 1 threatened species namely *Pangasianodon hypophthalmus* a near threatened fish and *Oreochromis niloticus* and *Labeo rohita* are alien species. In fisheries, most fishermen work all year round but, peak in flood season. The majority of the fishing gears were gill net, fishnet, fish trap and hook respectively. *Phalacronotus bleekeri*, is the highest economic value fish which inferior to *Hemibagrus nemurus*, *Chitala ornate*, *Oreochromis niloticus*, *Channa striata* and *Barbodes altus* respectively.
Keywords: fisheries, economic fishes, Lam Pao Reservoir, Kalasin Province

[1] Save wildlife Thailand อำเภอวังน้อย จังหวัดอยุธยา,
Save wildlife of Thailand, Wangnoi District, Ayuttaya Province

[2] สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ
Agricultural Technology, Sisaket Rajabhat University, Muang District, Sisaket Province

* Corresponding author: Kulabtong2011@hotmail.com

บทนำ

ลุ่มน้ำปาวเป็นลำน้ำสาขาสายสำคัญของแม่น้ำชี มีต้นน้ำอยู่ที่ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี แล้วไหลมาบรรจบกับแม่น้ำชีที่อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมความยาวประมาณ 250 กิโลเมตร มีพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมดประมาณ 7,400 ตารางกิโลเมตร โดยอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาวเป็นแหล่งน้ำนิ่งขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นโครงการชลประทานในลุ่มน้ำปาวและลุ่มน้ำชี มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 5,700 ตารางกิโลเมตร กักเก็บน้ำได้มากถึงประมาณ 1,400 ล้านลูกบาศก์เมตร และอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาวยังส่งน้ำไปยังคลองต่างๆ ที่อยู่ใต้เขื่อนใน อำเภอยางตราด อำเภอกมลาไสย และอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดเป็นแหล่งน้ำใกล้ชุมชนขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญทางด้านการใช้ประโยชน์ทางเกษตรกรรมในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งเป็นแหล่งทำการประมงที่มีความสำคัญ โดยมีการทำประมงในบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาวต่อเนื่องตลอดทั้งปี อีกทั้งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญทางธรรมชาติ และวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่อีกด้วย

ทรัพยากรปลามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นแหล่งโปรตีนราคาถูก และเป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของชาวประมง และเนื่องจากคนไทยมีนิสัยในการรับประทานสัตว์น้ำเกือบทุกชนิดที่จับได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าสัตว์น้ำหลากหลายชนิด มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ (ทศพร, 2553) จากการศึกษาของชวลิตและคณะ (2540) พบว่าทรัพยากรปลาของแหล่งน้ำจืดของประเทศไทยมีความหลากหลายของชนิดพันธุ์สูงโดยพบมากกว่า 500 ชนิด แต่อย่างไรก็ตามเมื่อสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำและรูปแบบการใช้ประโยชน์ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากส่งผลให้ทรัพยากรประมงหลายชนิดอาจเปลี่ยนแปลง ลดน้อยลง หรือสูญหายไปจากแหล่งน้ำ ดังนั้นการสำรวจและจัดทำบันทึกข้อมูลของทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อชุมชน (สาวิกา และสิทธิ, 2556; สาวิกา และคณะ, 2557ก; สาวิกา และคณะ, 2557ค; สหัส และคณะ, 2557)

ดังนั้นการศึกษาความหลากหลายของพันธุ์ปลาและสถานการณ์การทำประมงเบื้องต้นในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในด้านความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์น้ำเศรษฐกิจในระบบนิเวศแหล่งน้ำนิ่ง อันจะเป็นแนวทางไปสู่การประยุกต์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ อาทิเช่น แหล่งอาศัย รวมทั้งการศึกษาแนวทางการเพาะพันธุ์ปลาเศรษฐกิจที่ปัจจุบันมีผลผลิตตามธรรมชาติลดน้อยลง แนวทางการอนุรักษ์สัตว์น้ำ และการทำประมงในพื้นที่อีกทั้งเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการแหล่งน้ำอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วิธีการศึกษา

สำรวจเก็บพันธุ์ปลาในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ การเก็บตัวอย่างพันธุ์ปลาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1. เก็บรวบรวมตัวอย่างปลาจากชาวประมงในพื้นที่ศึกษา จำนวน 20 ราย โดยแบ่งการเก็บตัวอย่างออกเป็น 2 ครั้ง ได้แก่ ในเดือนเมษายน 2560 (เป็นตัวแทนของฤดูแล้ง) และเดือนมิถุนายน 2560 (เป็นตัวแทนของฤดูฝน) โดยทำการสุ่มเก็บตัวอย่างจากเรือประมงที่อยู่ระหว่างทำการประมงในพื้นที่จำนวน 20 ราย 2. เก็บรวบรวมตัวอย่างจากตลาดรับซื้อสัตว์น้ำหลัก บริเวณสะพานเทพสุดา อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นตลาดจำหน่าย และรับซื้อปลาเศรษฐกิจต่างๆ ในพื้นที่ศึกษา ซึ่งสัตว์น้ำส่วนใหญ่มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่ศึกษา จำนวน 2 ครั้ง ในเดือนเมษายน และเดือนมิถุนายน 2560 นำตัวอย่างทั้งหมดมาจำแนกชนิดในห้องปฏิบัติการ ตามหลักอนุกรมวิธานโดยใช้เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ Smith (1945), Kottelat (2001), Robert (1989), Rainboth (1996) และเอกสารคำบรรยายต้นแบบ (original description) โดยยึดตามลักษณะทางสัญฐานวิทยาเป็นสำคัญ โดยการจัดลำดับทางอนุกรมวิธานจะยึดตามหลักของ Nelson (2006) พร้อมทั้งสัมภาษณ์เชิงลึกชาวประมงในพื้นที่จำนวน 20 ราย ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับสภาวการณ์ทำประมง โดยทำการสัมภาษณ์ในลักษณะการสอบถามและบันทึกข้อมูล

เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษา

จากการสำรวจพันธุ์ปลาเศรษฐกิจในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ในเดือนเมษายน และเดือนมิถุนายน 2560 พบพันธุ์ปลาทั้งสิ้น 19 วงศ์ 54 ชนิด (Table 1) โดยมีวงศ์ Cyprinidae เป็นวงศ์เด่นที่จำนวนชนิดมากที่สุดคือ 23 ชนิด ได้แก่ แปบ (*Parachela siamensis*), ซิวหนวดยาว (*Esomus metallicus*), ไส้ตันตาแดง (*Cyclocheilichthys apogon*) เป็นต้น รองลงมาเป็นวงศ์ Osphronemiidae, Channidae, Siluridae, Bagridae และ Cobitidae ตามลำดับ ส่วนวงศ์อื่นๆ พบเพียง 1-2 ชนิดเท่านั้น โดยผลการสำรวจทั้งสองฤดูกาล พบว่าความหลากหลายทางชนิดพันธุ์ปลาที่พบทั้งสองครั้งของการเก็บตัวอย่างมีลักษณะใกล้เคียงกันซึ่งเป็นลักษณะทั่วไปของระบบนิเวศอ่างเก็บน้ำ

จากการตรวจสอบสถานภาพของสัตว์น้ำในพื้นที่ศึกษากับฐานข้อมูลชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามในประเทศไทย (Thailand red data) ของ Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (ONEP), Thailand (Vidthayanon, 2005) พบว่า มีพันธุ์ปลา 1 ชนิด ที่มีสถานภาพการถูกคุกคาม ได้แก่ ปลาสวาย (*Pangasianodon hypophthalmus*) ซึ่งมีสถานะใกล้สภาวะคุกคาม (Near threatened) จากการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลพบว่า ปลาสวายเป็นทรัพยากรที่ถูกทำการประมงอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบันเป็นปลาเศรษฐกิจที่หน่วยงานภาครัฐมีการนำมาปล่อยเสริมอยู่เป็นระยะ ซึ่งการพบชนิดพันธุ์ปลาที่มีสถานภาพถูกคุกคามดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมในพื้นที่ศึกษายังคงเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของชนิดปลากลุ่มนี้ ดังนั้นในอนาคตจึงควรต้องมีมาตรการในการอนุรักษ์แหล่งน้ำในบริเวณนี้เพื่อให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของปลากลุ่มนี้ต่อไป และการสำรวจครั้งนี้พบพันธุ์ปลาต่างถิ่น 2 ชนิด ได้แก่ ปลานิล (*Oreochromis niloticus*) และปลายี่สกเทศ (*Labeo rohita*) แต่การศึกษาผลกระทบของพันธุ์ปลาต่างถิ่นในพื้นที่ศึกษายังไม่มีการรายงานที่ชัดเจนถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยปลานิล และปลายี่สกเทศเป็นปลาต่างถิ่นที่สามารถพบได้ทั่วไป และเป็นปลาเศรษฐกิจที่ชาวประมงในพื้นที่นำมาจำหน่ายได้ตลอดทั้งปี

Table 1 Check list of freshwater fish in Lam Pao Reservoir, Nong Kung Sri District, Kalasin Province

Scientific name	Field survey		Scientific name	Field survey	
	April	June		April	June
Notopteridae			Cyprinidae		
Notopterus notopterus (สลาด)	F/M	F/M	*Labeo chrysophekadion* (กาดำ)	M	M
Chitala ornate (กราย)	M		*Labeo rohita* (ยี่สกเทศ)	F	
Clupeidae			*Osteochilus melanopleurus* (ร่องไม้ตับ)	M	M
Clupeichthys aesarnensis (ซิวแก้ว)	F	F/M	*Osteochilus vittatus* (สร้อยนกเขา)	F/M	F/M
Cyprinidae			Cobitidae		
Parachela siamensis (แปบ)	M		*Syncrossus helodes* (หมู)	F	F
Paralaubuca typus (แปบ)	M	M	*Yasuhikotakia modesta* (หมู)	F	
Amblypharyngodon chulabornae (ซิวเจ้าฟ้าฯ)	M		*Yasuhikotakia eos* (หมู)	F	F
Esomus metallicus (ซิวหนวดยาว)		F/M	Bagridae		
Rasbora borapetensis (ซิวหางแดง)		M	*mystus mysticetus* (แขยงข้างลาย)	F/M	F/M
Rasbora paviana (ซิวหางไหม้)	M	M	*Hemibagrus wyckioides* (กดคัง)	M	M
Rasbora tornieri (ซิวควาย)	M	M	*Hemibagrus nemurus* (กดเหลือง)	M	M
Cyclocheilichthys apogon (ไส้ตันตาแดง)	F	F/M	Siluridae		
Cyclocheilichthys armatus (ไส้ตันตาขาว)	F/M		*Ompok krattensis* (ซะโอน)	M	F/M
Barbodes gonionotus (ตะเพียนขาว)	M		*Kryptopterus cryptopterus* (ขาไก่)		F
Barbodes altus (ตะเพียนทอง)	F		*Phalacronotus bleekeri* (นาง)	M	M
Barbodes schwanenfeldii (กระแห)	F	F	Clariidae		

Table 1 (continue)

Scientific name	Field survey		Scientific name	Field survey	
	April	June		April	June
Hampala dispar (กระสูบจุด)	F/M	F/M	*Clarius batrachus* (ดุกด้าน)	F	
Puntius brevis (ตะเพียนทราย)	F/M	F/M	Pangasiidae		
Cirrhinus siamensis (สร้อยขาว)	F/M	F/M	*Pangasianodon hypophthamus* (สวาย)	M	M
Cirrhinus ornatipinnis (สร้อย)		F	Belonidae		
Cyclocheilos enoplos (ตะโกก)	M		*Xenentodon cancila* (กระทุงเหว)	F	F
Puntioplites protozsron (กะมัง)	F/M	F/M	Adrianichthyidae		
Labiobarbus siamensis (ซ่า)	F/M	F/M	*Oryzias mekongensis* (ข้าวสาร)	M	
Synbranchidae			Anabantidae		
Monopterus albus (ไหล)	M	M	*Anabas testudineus* (หมอ)	F/M	F/M
Mastacembelidae			Osphronemiidae		
Macrognathus siamensis (หลด)	M	M	*Trichogaster microlepis* (กระดี่นาง)	F/M	
Macrognathus semiocellatus (หลด)	M	M	*Trichogaster trichopterus* (กระดี่หม้อ)	F/M	F/M
Ambassidae			*Trichopsis pumila* (กริมสี)	F	
Parambassis siamensis (แป้นแก้ว)	F	F	*Trichopsis vittata* (กริมควาย)	F	F
Nandidae			Channidae		
Pristolepis fasciata (หมอช้างเหยียบ)	F/M	F/M	*Channa lucius* (กะสง)		M
Cichlidae			*Channa striata* (ช่อน)	F/M	F/M
Oreochromis niloticus (นิล)	F/M	F/M	*Channa micropeltes* (ชะโด)		M

Notes : F = collected from fishermen, M = collected from local fish market (Sapan Tapsuda Market)

จากรายงานการสำรวจพันธุ์ปลาเศรษฐกิจในพื้นที่หนองหาร จังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่มีลักษณะทางนิเวศวิทยาใกล้เคียงกันของ สาวิกา และคณะ (2557) พบว่าความหลากชนิดของพันธุ์ปลามีความใกล้เคียงกัน อีกทั้งชนิดพันธุ์ของประชากรปลาส่วนใหญ่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน โดยในพื้นที่หนองหารพบพันธุ์ปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น 15 วงศ์ 44 ชนิด โดยมีปลาในวงศ์ Cyprinidae เป็นวงศ์เด่น รองลงมาเป็นวงศ์ Bagridae และพบปลาต่างถิ่นทั้งสิ้นถึง 6 ชนิด แต่ทั้งหมดเป็นปลาเศรษฐกิจที่ชาวประมงในพื้นที่นำมาจำหน่ายได้ตลอดทั้งปีเช่นเดียวกับพื้นที่แม่น้ำสงครามตอนล่าง

สภาวการณ์ทำประมงในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกชาวประมงในพื้นที่ศึกษา พบว่า เรือหาปลาในพื้นที่เขื่อนลำปาว อำเภอหนองกุงศรี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85) ทั้งนี้เนื่องจากในพื้นที่เขื่อนลำปาวเป็นแหล่งน้ำนิ่งขนาดใหญ่ที่มีระดับความลึกประมาณ 30 เมตร และไม่มีสิ่งกีดขวางจากการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ รวมทั้งไม่มีกอพรรณไม้น้ำ จึงทำให้การใช้เรือหางยาวติดเครื่องยนต์สะดวกและมีความรวดเร็วในการทำการประมง แต่ส่วนใหญ่ชาวประมงในพื้นที่ (ร้อยละ 90) จะทำการประมงเป็นอาชีพเสริมเท่านั้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะทำประมงหลังจากว่างเว้นจากการทำนา ปลูกผัก การทำเกษตรกรรม เลี้ยงปลาในกระชัง และงานรับจ้างทั่วไป การทำประมงในเขื่อนลำปาวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) จะนิยมทำในเวลากลางวันเวลา 08.00น.จนถึงช่วงหัวค่ำประมาณ 18.00 น. ชาวประมงในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60) จะทำการประมงโดยเฉลี่ยประมาณเดือนละ 15-21 วัน และจะใช้เวลาทำการประมงประมาณวันละ 3-10 ชั่วโมง โดยผลผลิตเฉลี่ยของชาวประมงในพื้นที่ศึกษาอยู่ที่ 2-12 กิโลกรัม/วัน เครื่องมือประมงที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในพื้นที่เขื่อนลำปาว ได้แก่ มอง (ข่ายลอย) แห ลอบ และเบ็ด ตามลาดับ โดยเครื่องมือประมงที่นิยมใช้ในช่วงเวลากลางวัน ได้แก่ มอง แห เบ็ด ลอบ ส่วนเครื่องมือประมงที่นิยมใช้ในช่วงเวลาหัวค่ำถึงตอนกลางคืน ได้แก่ มอง

ชาวประมงสามารถทำประมงได้ตลอดทั้งปี ยกเว้นในช่วงฤดูปลาวางไข่คือ เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน แต่จะทำประมงมากที่สุดในฤดูน้ำหลาก พันธุ์ปลา และ

สัตว์น้ำเศรษฐกิจที่จับได้จากพื้นที่เขื่อนลำปาวชาวประมงส่วนใหญ่จะนำไปจำหน่ายด้วยตัวเองในหมู่บ้าน (ร้อยละ 45) และหากได้ผลผลิตมากพอก็จะนำไปจำหน่ายด้วยตนเอง (ร้อยละ 15) และนำผลผลิตไปขายต่อให้กับแม่ค้าที่รับซื้อ (ร้อยละ 35) ซึ่งมีเพียงส่วนน้อยที่นำไปใช้บริโภคในครัวเรือน (ร้อยละ 5) พันธุ์ปลาเศรษฐกิจที่มีราคาแพงที่สุดที่พบในพื้นที่เขื่อนลำปาว คือ ปลานาง (*Phalacronotus bleekeri*) ราคาที่ชาวประมงจำหน่ายเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 200 บาท รองลงมาเป็นปลากดเหลือง (*Hemibagrus nemurus*) ปลากราย (*Chitala ornata*) ปลานิล (*Oreochromis niloticus*) ปลาช่อน (*Channa striata*) ปลาตะเพียนทอง (*Barbodes altus)* ปลาสร้อยขาว (*Cirrhinus siamensis*) และปลาสวาย (*Pangasius conchophilus*) ชาวประมงในพื้นที่เขื่อนลำปาว อำเภอหนองกุงศรี ส่วนใหญ่จะมีรายได้จากการทาประมงเฉลี่ย 1,500-30,000 บาทต่อเดือน

สรุป

จากการสำรวจพันธุ์ปลาเศรษฐกิจในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ในเดือนเมษายน และมิถุนายน 2560 พบพันธุ์ปลาทั้งสิ้น 19 วงศ์ 54 ชนิด โดยมีปลาในวงศ์ Cyprinidae เป็นวงศ์เด่น รองลงมาเป็นวงศ์ Osphronemiidae ในการศึกษาครั้งนี้พบพันธุ์ปลา 1 ชนิดที่มีสถานภาพถูกคุกคาม ได้แก่ ปลาสวาย (*Pangasianodon hypophthalmus*) ซึ่งมีสถานะใกล้สภาวะคุกคาม (Near threatened) และพบพันธุ์ปลาต่างถิ่น (Alien species) พบ 2 ชนิด ได้แก่ ปลานิล (*Oreochromis niloticus*) และปลายี่สกเทศ (*Labeo rohita*) จากข้อมูลความหลากหลายของปลาเศรษฐกิจ และการค้นพบชนิดพันธุ์ปลาที่มีสถานภาพถูกคุกคามดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมในพื้นที่ศึกษายังคงเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของชนิดปลากลุ่มนี้ ดังนั้นในอนาคตจึงควรต้องมีมาตรการในการอนุรักษ์แหล่งน้ำในบริเวณนี้ไว้ เพื่อให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของปลากลุ่มนี้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ชวลิต วิทยานนท์ จรัลธาดา กรรณสูต และ จารุจินต์ นภีตะภัฏ. ความหลากชนิดของปลาน้ำจืดในประเทศไทย, สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ, 2540.

ทศพร วงศ์รัตน์. “เมืองไทยนี้ดีในน้ำมีปลา.” ปาฐกถาชุด สิรินธร ครั้งที่ 24, 2553. สาวิกา กัลปพฤกษ์ สิทธิ กุหลาบทอง และญาณนันท์ สุนทรกิจ. ความหลากหลายชนิดพันธุ์ของปลาเศรษฐกิจในหนองหาร จังหวัดสกลนคร. Veridian e-Journal, Silpakorn University 6, 3 (2557)

สหัส ราชเมืองขวาง วิสัย คงแก้ว ทินกร สำนัก ธเนศ อินตัน และ แระลินทร์ ไกรวิชัย. “การสำรวจเบื้องต้นของความหลากชนิดของปลาในบริเวณป่าชายเลนคลองกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง.” การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 52, (2557): 173-179.

สาวิกา กัลปพฤกษ์ และสิทธิ กุหลาบทอง. “ความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำเศรษฐกิจและรูปแบบการทำประมงในพื้นที่แม่น้ำน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” Veridian e-Journal, Silpakorn University 5, 3 (2556): 915-923.

สาวิกา กัลปพฤกษ์ สิทธิ กุหลาบทอง และญาณนันท์ สุนทรกิจ. “การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับความหลากชนิดของปลาเศรษฐกิจ และภาวการณ์ทาประมง ในแม่น้ำสงครามตอนล่าง จังหวัดนครพนม.” Veridian E-Journal Science and Technology Silpakorn University 1, 5 (2557ก)

สาวิกา กัลปพฤกษ์ สิทธิ กุหลาบทอง และพัชรินทร์ สายพัฒนะ. “นิเวศวิทยาของพรรณปลาน้ำกร่อยในพื้นที่ป่าชายเลนปากแม่น้ำเพชรบุรี” Veridian e-Journal, Silpakorn University 6, 3 (2557ค)

Nelson, J. S. Fishes of the World. 4th ed. New Jersey: John Wiley and Sons Inc., USA, 2006.

Vidthayanon, C. Thailand red data. Fishes. Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning, Bangkok, Thailand, 2005.

Kottelat, M. 2001. Fishes of Laos. WHT publications (Pte) Ltd., Sri Lanka.

Rainbth, W.J. Fish of Cambodian Mekong. Department of biology and Microbiology. Unjversity of Wisconsin Oshkosh, Wisconsin, 1996.

Robert, T. R. 1989. The freshwater fishes of Western Borneo (Kalimantan Barat, Indonesia). Calif. Acad. Sci. Mem

Smith, H. M. The fresh-water fishes of Siam, or Thailand. Bulletin of the United States National Museum No. 188, 622 (1945)